

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

ทรัพยากรแร่ ถือเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ เพราะเป็นแหล่งวัตถุดิบขั้นพื้นฐาน ของกระบวนการผลิตต่าง ๆ แต่เนื่องจากแร่ เป็นทรัพยากรที่เกิดขึ้นตามกระบวนการทางธรรมชาติและใช้เวลาหลายล้านปี จึงทำให้ทรัพยากรแร่จัดอยู่ในทรัพยากรประเภท Non-Renewable หรือที่เรียกว่า ทรัพยากรที่ใช้แล้วหมดไป ไม่สามารถสร้างขึ้นได้ใหม่ ในระยะเวลาอันใกล้ จากการที่ ทรัพยากรแร่เป็นทรัพยากรที่ใช้แล้วหมดไป จึงทำให้มีความจำเป็นต้องมีการกำหนดหลักการการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรแร่ เพื่อป้องกันมิให้มีการนำทรัพยากรแร่มาใช้ประโยชน์ในปัจจุบันมากเกินไปจนไม่สามารถคงเหลือไว้เพื่อประโยชน์ในอนาคต ในขณะเดียวกันหากประเทศมีทรัพยากรแร่ที่มีประโยชน์ต่อสังคมแต่ไม่สามารถพัฒนาทรัพยากรดังกล่าวขึ้นมาให้เกิดประโยชน์ได้ก็จะทำให้เกิดความสูญเสีย ต่อสังคมเช่นเดียวกัน ดังนั้น ในการพัฒนาทรัพยากรแร่ เพื่อใช้ประโยชน์ใน ปัจจุบันจำเป็นต้องพิจารณาถึงการใช้ประโยชน์ในอนาคต ด้วยว่าสังคมมีอัตราการใช้ประโยชน์ในปัจจุบันที่สูงหรือต่ำเกินไปหรือไม่ ในทางตรงกันข้ามหากมีการอนุรักษ์ทรัพยากรแร่มากเกินไปก็จะทำให้เกิดการสูญเสียประโยชน์ที่ควรจะได้ในปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้จึงควรกำหนดหลักการในการใช้ทรัพยากรแร่เพื่อช่วยในการกำหนดอัตราการใช้ประโยชน์ในปัจจุบัน และการอนุรักษ์เพื่อการใช้ประโยชน์ในอนาคตอย่างเหมาะสม

การทำเหมืองแร่ ถือเป็นอุตสาหกรรมกรรมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เพราะทรัพยากรแร่ถือเป็นทรัพยากรที่เป็นพื้นฐานของภาคการผลิตสามารถนำไปเพิ่มมูลค่าเพื่อการใช้ประโยชน์หรือส่งออกไปขายต่างประเทศได้ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรแร่นั้น ย่อมจะต้องเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างหลีกเลี่ยงได้ยาก การจะป้องกันหรือแก้ไขปัญหามลพิษดังกล่าว จึงต้องใช้มาตรการที่ดีและเหมาะสมกับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมในแต่ละสังคม

มาตรการทางกฎหมายถือเป็นมาตรการสำคัญอย่างหนึ่ง ที่ได้รับการยอมรับในการนำมา ใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรแร่หรือก็คือการทำเหมืองแร่ สำหรับการทำเหมืองแร่ของประเทศไทยนั้น จะมีกฎเกณฑ์ควบคุมอยู่โดยพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.

2510 กฎหมายฉบับนี้ ถือเป็นกฎหมายสำคัญที่ใช้ในการควบคุมจัดการการทำเหมืองแร่ของประเทศไทย จากการศึกษาพบว่า การควบคุมและจัดการการทำเหมืองแร่ของประเทศไทยนั้นยังไม่มีประสิทธิภาพดีพอ ซึ่งจะเห็นได้จากความไม่สอดคล้องสัมพันธ์กัน ของแนวความคิดในการบริหารจัดการทรัพยากรแร่กับมาตรการในการควบคุมจัดการการทำเหมืองแร่ที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายปัจจุบัน ซึ่งหากจะเปรียบเทียบกับการทำเหมืองแร่ในประเทศแคนาดาที่จัดได้ว่าเป็นประเทศที่ประสบความสำเร็จในด้านการทำเหมืองแร่ โดยเป็นประเทศที่มีความก้าวหน้าในด้านการทำเหมืองแร่มากและให้ความสำคัญกับผลกระทบที่เกิดกับสภาพแวดล้อม อุตสาหกรรมแร่ของประเทศแคนาดา ถือได้ว่ามีบทบาทอย่างมากต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ อยู่ในฐานะที่เป็นสินค้าส่งออกและการผลิตเป็นสินค้าต่างๆ เพื่อทดแทนการนำเข้า ซึ่งสร้างรายได้ในรูปเงินตราต่างประเทศให้แก่ประเทศเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมให้มีการลงทุนในอุตสาหกรรมแร่ส่งผลให้ประเทศแคนาดาเป็นประเทศที่ประสบความสำเร็จ และมีความโดดเด่นเป็นอย่างมากในอุตสาหกรรมนี้

ดังนั้น จึงควรที่จะนำตัวอย่างของการทำเหมืองแร่ของประเทศแคนาดา ซึ่งในขั้นนี้ได้แก่กฎหมายแร่ของประเทศไทยมาทำการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบดูว่า มาตรการในการควบคุมและจัดการการทำเหมืองแร่ของประเทศไทยนั้น มีประสิทธิภาพเพียงพอแล้วหรือไม่ หรือมีข้อดีข้อเสียต่างๆ อย่างไร ทั้งนี้ก็เพื่อประโยชน์ในการนำเสนอแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาดังกล่าว ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ของประเทศไทย อันจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาในด้านการทำเหมืองแร่ของประเทศไทยและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรแร่ของประเทศไทยต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาภาพรวมเกี่ยวกับการทำเหมืองและการจัดการทรัพยากรแร่ของประเทศไทย

1.2.2 เพื่อศึกษาถึงแนวความคิดที่เหมาะสมในการควบคุมและจัดการการทำเหมืองแร่

1.2.3 เพื่อศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมและจัดการการทำเหมืองแร่ของประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศแคนาดา

1.2.4 เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการทำเหมืองแร่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

1.3 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

เป็นการศึกษาถึงภาพรวมของการทำเหมืองแร่ของประเทศไทย แนวความคิดในการควบคุมและจัดการการทำเหมืองและมาตรการด้านกฎหมายในการควบคุมและจัดการการทำเหมืองแร่ โดยจะศึกษาเปรียบเทียบกับการทำเหมืองแร่ของประเทศแคนาดา เพื่อวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาและแนวทางที่เหมาะสมในการควบคุมและจัดการการทำเหมืองแร่ของประเทศไทย

1.4 สมมติฐานของการศึกษาวิจัย

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรแร่อยู่มากพอสมควรและทรัพยากรแร่ถือเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจมาโดยตลอด แต่อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับแร่ของประเทศนั้นยังไม่พัฒนาไปเท่าที่ควร ทั้งนี้เพราะว่ามาตรการทางกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมและจัดการการทำเหมืองอันถือเป็นอุตสาหกรรมเบื้องต้นในการนำทรัพยากรแร่ขึ้นมาใช้ประโยชน์นั้นยังไม่มีประสิทธิภาพดีพอ ทำให้ไม่สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้

1.5 วิธีการศึกษาวิจัย

วิจัยเอกสารโดยศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการในการควบคุมและจัดการการทำเหมืองแร่จากพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.2510 กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการทำเหมืองแร่ และกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับมาตรการ โดยจะเป็นการศึกษาเปรียบเทียบกับ The Ontario Mining Act 1990 ซึ่งเป็นกฎหมายแร่ของรัฐออนตาริโอ ประเทศแคนาดา รวมถึงการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร บทความและสิ่งพิมพ์ต่างๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้ทราบถึงภาพรวมของการทำเหมืองแร่และอุตสาหกรรมแร่ของประเทศไทย

1.6.2 ทำให้ทราบถึงแนวคิดและมาตรการในการควบคุมและจัดการการทำเหมืองแร่ของประเทศไทยและประเทศแคนาดา

1.6.3 ทำให้ทราบถึงปัญหากฎหมายที่เกี่ยวกับการทำเหมืองของประเทศไทยและ
นำเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

